

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

בפני כבוד השופטת מיכל ברנט

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יוסף כהן

הנאשם

גזר דין

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות הבאות:

הפקרה אחרי פגיעה – עבירה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה.

שיבוש מהלכי משפט – עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

השמדת ראיה – עבירה לפי סעיף 242 לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בתאריך 1.3.16, בשעה 20:30 או בסמוך לכך, נהגה הילה מיכלי נחמן ז"ל (להלן: "המנוחה") ברכבה מסוג פג'ו מ.ר. 44-635-73 (להלן: "הפג'ו") בכביש 6 בקילומטר 145 מדרום לצפון סמוך למחלף חורשים (להלן: "הכביש"). עימה בפ'גו ישב, במושב הקדמי, בנה הפעוט ומאחור ישבו אימה וילדיה התאומים כבני 3 חודשים.

במהלך נסיעתה איבדה המנוחה שליטה על הפג'ו, פגעה במעקה הבטיחות הימני כך שהפג'ו הסתחרר, נפגע בצידו הימני מהמעקה ונעצר על השול השמאלי כשפניו לכיוון דרום, נגד כיוון התנועה.

לאחר העצירה החל להיפלט עשן מהפג'ו. הצד הימני של הפג'ו נפגע ולא ניתן היה לפתוח את הדלת הימנית, על כן הוציאה המנוחה את ילדיה דרך חלון הפג'ו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

המנוחה הניחה את התאומים הישובים בסל-קל על השול, בין הפג'ו למעקה הבטיחות והורתה לבנה הפעוט לעמוד לידם. היא עצמה ניגשה לסייע לאמה לצאת מצידו השמאלי של הרכב.

באותה עת נהג הנאשם בכביש ברכבו הפרטי מסוג שברולט אימפלה מ.ר. 33-336-37 (להלן: "השברולט") הנאשם נהג בנתיב הנסיעה השמאלי, במהירות של 150 קמ"ש לפחות.

בהגיע הנאשם בסמוך לפג'ו, עמדה המנוחה בנתיב הנסיעה השמאלי, ובעודה מנסה לסייע לאימה לצאת מהרכב, פגע בה בעוצמה עם חזית שמאל של השברולט, כך שהוטחה על דופן שמאל של הפג'ו, הועפה על הכביש ונהרגה במקום (להלן: "התאונה").

מיד לאחר התאונה עצר הנאשם על השול הימני כשבליבו גמלה החלטה להסתיר את מעורבותו בתאונה, להעלים ראיות ולשבש הליכי חקירה ומשפט.

הנאשם לא אמר לגורמי ההצלה והמשטרה אשר הגיעו למקום כי הוא מעורב בתאונה. בשלב מסוים חזר לשברולט ועזב את המקום.

הנאשם שטף את צידה השמאלי של השברולט באמצעות צינור גרניק המיועד לשטיפה בלחץ גבוה, והעלים חלק מהרקמות ומדמה של המנוחה. אז נסע לתחנת המשטרה בחדרה ברכב השברולט ודיווח בכזב כי נסע בכביש 6 ונפגע בתאונה על ידי רכב מרצדס שחור.

עד כאן עובדות כתב האישום.

בהכרעת הדין קבעתי כי המנוחה שסברה, תוך טעות, כי בני משפחתה נמצאים בסכנת חיים, בהיותם ישובים בפג'ו המעלה עשן, עשתה מעשה הרואי בניסיון להצילם, זאת תוך סיכון חייה. עם זאת, הנאשם לא הואשם בגרימת מותה של המנוחה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

עוד קבעתי שבזמן הרלוונטי לאירוע נפגע רכבו של הנאשם, כך שבין השאר, נגרם נזק לכנף שמאל של השברולט ומראת צד שמאל נתלשה. הנאשם שחש בפגיעה ברכבו עצר בשול הימני וירד מהרכב.

הנאשם ניגש ושוחח עם שני בחורים, יוניס סוהיב ואמיר אבו מולחם, עדים לאירוע, אשר רכבם היה תקוע בשול הימני והם המתינו אותה שעה לסיוע מכביש 6. שני הבחורים אשר ראו את התאונה הראשונה עמדו בשול הימני ואותתו לתנועה החולפת באמצעות טלפון נייד ופנס, במטרה להסב את תשומת לב הנהגים ולהזהירם מפני פגיעה בפג'ו. הנאשם שהיה במקום הבחין שכוחות מד"א ומשטרה מגיעים לאזור.

אין מחלוקת כי בשלב מסוים עזב הנאשם את המקום, נסע לסוכנות הרכב שבבעלותו, "שגיא מוטורס" בפתח תקווה, שם ניקה את רכבו ולאחר מכן נסע למשטרת חדרה.

עוד קבעתי שהנאשם לא הבין בעת הפגיעה עצמה כי פגע במנוחה וזאת עד לשיחה עם יוניס ואמיר, השניים שהיו במקום. עם זאת הנאשם הבין כי משהו פגע ברכבו והוא היה מעורב בתאונה. משכך עצר בשול הימני לבדוק את רכבו. כאשר דיבר עם יוניס ואמיר קישר בין האירועים והבין שהמכה שחש ברכבו היתה פגיעתו במנוחה.

ראיות לעונש:

ב"כ המאשימה הגישה מכתב שכתב בעלה של המנוחה, מסמך ממרכז שקד שנכתב על ידי הפסיכולוגית המטפלת באוהד, בנה של המנוחה, מסמכים רפואיים-נפשיים ובריאותיים בעניינה של מלכה, אמה של המנוחה, המלמדים על שאירע לה כתוצאה מהתאונה, מסמכים רפואיים של דוד – אביה של המנוחה אודות בעיות בריאותיות שחוות לאחר התאונה ואת הרישום התעבורתי של הנאשם ממנו עולה כי לנאשם 29 הרשעות תעבורה החל משנת 1979, כשהאחרונה בהן משנת 2011.

בעלה של המנוחה, שמעון מיכלי, שלח מכתב אותו ביקש להקריא והתנצל שאינו מסוגל להופיע בפני בית המשפט מאחר ואינו יכול לשאת מעמד זה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

במכתבו תיאר כי עולמו חרב עליו עם מותה של הילה ז"ל רעייתו ואם ילדיו, ללא יכולת לעכל את המציאות המורכבת, הן נפשית והן כלכלית. הוא והבן אוהד מטופלים במסגרת בריאות הנפש והוא נאלץ לדבריו לחיות חיי הישרדות עבירו ובעיקר עביר ילדיו.

כן העידו מטעם המאשימה העדים הבאים:

גב' מלכה נחמן, אמה של הילה ז"ל, סיפרה על התאונה עצמה לה היתה עדה, תאונה בה קיפחה בתה הילה ז"ל את חייה, את דמותה של הילה ז"ל אשר היתה מילדותה מצטיינת בכל שבחיה לעשות, בלימודים, כספורטאית מחוננת, שחיינית מקצועית ושחקנית כדור מים בנבחרת ישראל ואף בשירותה הצבאי כלוחמת וכקצינה. את לימודי ראיית החשבון סיימה בהצטיינות ואת התואר קיבלו לאחר מותה.

האם תיאר את החיים ללא הילה אשר היתה בת, אחות, רעיה ואם נפלאה כקשים מנשוא, את הסיוע והתמיכה לבעלה ולילדים הקטנים, סיפרה שהילה עצמה לא ויתרה אף פעם והייתה ווינרית אמיתית, ולמשפחתה אין זכות לוותר ולהיכנע לעצב ולחור הגדול שהותיר מותה, כלשונה. הילה הקרינה חוזק ועמידות וזה נותן למשפחה, גם ברגעים הקשים ביותר, את הכוח להמשיך. בכאב גדול סיפרה האם מלכה כיצד הם נוסעים מידי שבוע לבקר את נכדיהם, ילדיה של הילה, לאחר שבחרו בחיים למען ילדיהם ונכדיהם. לבסוף ביקרה האם את התנהגותו של הנאשם.

גב' סיגלית יוסף, אחותה של הילה ז"ל סיפרה על הקשר הקרוב בינה לבין הילה, על היום הנורא בו התבשרה על מות אחותה ועל ההשפעה הקשה של מותה על בני המשפחה בכלל וההורים בפרט. בעוד שבעבר היתה המשפחה שמחה, היום נשמעת דממה מעבר לדלת בית ההורים. עוד סיפרה על ההתמודדות הקשה של בעלה של המנוחה עם גידול שלושת הילדים הקטנים, על חיפושם של הילדים אחר אמם ולבסוף הביעה ביקורת על התנהלותו של הנאשם וביקשה למצות עמו את הדין.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

מר דוד נחמן אביה של הילה ז"ל סיפר על ההתמודדות הקשה של המשפחה עם מותה של הילה, על הטיפול לו נזקקים ילדיה, בעיקר בנה הבכור שהיה עד לתאונה, על ההרעה במצבו הבריאותי בעקבות מותה של הילה ועל היום הנורא בו קיבל את הבשורה המרה. כן סיפר על כישוריה של הילה ועל התנהלותה במהלך חייה, התנהלות ערכית ובעלת הישגים מרשימים.

מר זאבי ניזדוק, מנהל החברה בה עובד בעלה של המנוחה סיפר כי מיום התאונה ההתמודדות של שמעון מאוד קשה, התמודדות עם שלושה ילדים קטנים, מצוקה כלכלית, דבר שחייבו להפחית משרתו ממאה אחוז משרה ל-70%. כתוצאה מהתאונה הוא נאלץ לעקור ולעבור לת"א כדי להיות קרוב למשפחה ולקבל עזרה.

מר גבריאלי מישל, חבר של בעלה של המנוחה סיפר על ההתמודדות הקשה מנת חלקו של הבעל אשר השתנה בעקבות האירוע.

גב' מורן לוי, גיסתה של המנוחה, סיפרה על הקשיים שחוות אחיה בגידול שלושת הילדים הקטנים ועל מצבם של הילדים אשר שואלים מדי פעם אם מי מבנות המשפחה היא אמם, מבקשים ללכת לבית הקברות לראות את אמם.

גב' הגר מיכיל, בת דודתו של בעלה של המנוחה סיפרה כי בעקבות התאונה אירעו במשפחה אירועים קשים נוספים כפטירת סבם.

עדים לעונש מטעם הנאשם:

מטעם הנאשם הוגשו מסמכים רפואיים ומכתבים המתארים את אופיו (הכותבים לא הגיעו להעיד) וכן מכתב מהפסיכולוגית מאיה קומר.

כן העידו מטעם הנאשם מספר עדים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

מר צבי לוי, אל"מ בדימוס סיפר שהנאשם היה עוזרו במלחמת לבנון הראשונה והוא גילה בו תכונות של נאמנות, יוזמה, וחשיבה ונעזר בו.

מר יריב כהן, ר"ח במקצועו מכיר את הנאשם כ- 15 שנים, מטפל ברכבו במוסך שבבעלות הנאשם ולו ילד עם צרכים מיוחדים. העד סיפר שבאחת הפעמים הכניס את הרכב לטיפול והיה צריך להשאיר את הרכב, אולם נדרש לקחת את בנו לטיפול. הנאשם נתן לו את רכבו וטיפול בו במסירות, הוא וכל צוות עובדיו.

מר שאולי שמאי סיפר כי הוא מכיר את הנאשם כ- 15 שנים ואימץ אותו כאב. העד סיפר על אופיו של הנאשם- טוב לב, תמיד נכון לעזור ולייעץ, והוא שבא ממשפחה מורכבת, למד מהנאשם משפחה מהי עת הפך למעין בן משפחה.

תסקיר שירות המבחן:

תסקיר שירות המבחן תיאר את תולדותיו של הנאשם, ובהמשך את התרשמות שירות המבחן מהנאשם.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם התפתח במשפחה יציבה ונורמטיבית, תחת חינוך קפדני שהציב ציפיות גבוהות, אשר היה בעל השפעה על בניית קווים נוקשים, דרשנות עצמית וקושי לקבל אי עמידה בסטנדרטים אותם מציב לעצמו. משכך, מתקשה הוא להעמיק בהתבוננות ביקורתית בעצמו כשחווה עצמו כקורבן לאי הבנה ומצמצם ממשמעותה הפלילית של התנהלותו. שירות המבחן העריך כי עזיבת זירת התאונה וההתנהגות הבעייתית לאחר מכן, כמו גם התייחסותו כיום, מקורן בבהלה וצורך הגנתי ואינן משקפות דפוסים שוליים קבועים. כמו כן התרשם שירות המבחן שהנאשם מתמודד עם חרדה בעוצמה גבוהה מהאפשרות שיידרש לרצות עונש מאסר עד כדי ביטוי מחשבות לפגיעה עצמית.

לאור גורמי הסיכוי שעיקרם העדר עבר פלילי, גילו, תפקודו הנורמטיבי ופעולה מתוך תחושת דחק, העריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות התנהגות פוגענית נמוך והמליץ ליתן משקל לנסיבותיו האישיות של הנאשם בגזירת העונש.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

טיעוני המאשימה לעונש:

ב"כ המאשימה טענה כי הערך המוגן בעבירת ההפקרה הוא בראש וראשונה הצלת הנפגע, אך לא זה בלבד.

מדובר בערכים הנוגעים בראש ובראשונה לציווי מוסרי שהוא בבסיסה של הסולידריות החברתית והאנושית. בתי המשפט חזרו על כך שמדובר בעבירה המטילה דופי מוסרי, ומנוגדת לערכים בסיסיים של ערבות הדדית. (ע"פ 7478/14 פלוני נ' מד"י, 4311/14 אבוטבול נ' מד"י. 3626/01 ויצמן נ' מד"י).

מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו גבוהה. הנאשם בחר לעזוב את מקום התאונה ולהימלט. ציווי אנושי מוסרי זה הפר הנאשם ברגל גסה והכל תוך שהוא חוזר ומעיד על עצמו כעל אדם ערכי ומוסרי, שחינך את ילדיו ונכדיו לאמות מוסר גבוהות. בפועל, ברגע האמת לא רק שהפקיר את המנוחה, את אמה וילדיה, אלא בחר במודע להשמיד ראיה ולשבש הליכי משפט על מנת שלא ייתפס.

מכאן שגם מידת הפגיעה בערכים המוגנים הנוספים הקשורים לעבירת השיבוש והשמדת הראיה בהם הורשע, גבוהים מאוד.

הנאשם עשה כל שלא ידו על מנת לחמוק מאחריות ולשבש את החקירה. ראשית, כאמור בעצם הימלטותו מהמקום, מיד אחרי שהבין את חלקו באירוע לאחר ששוחח עם שני עדי הראיה, עת סבר שהוא האחראי למותה של המנוחה ובהמשך במעשים בגינם הורשע, השמדת הראיה והשיבוש.

סופו של האירוע מעיד על ראשיתו. עבירת ההפקרה היא עבירה התנהגותית של מחשבה פלילית והנאשם ביצע אותה מתוך מודעות למעשים ולנסיבות. הנאשם שהעיד כי ראה את הפגיעה הקשה במנוחה ואף העיד על הזעזוע הרב שפקד אותו בראותו את המראות הקשים מהתאונה, חלף להישאר ולסייע ככל שידו משגת, לא רק שלא עשה כן אלא בחר לעשות פעולות אקטיביות שיש בהן כדי להפריע לחקר התאונה ולעבודת המשטרה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

בשום שלב לא התחרט הנאשם על מעשיו אלו, אלא בחר להצדיקן בכסות של מצב רפואי והפרעת ניקיון.

הנאשם פעל באופן מחושב ומתוכנן בניסיון למנוע את גילוי מעורבותו בתאונה, וגם בעת עדותו בבית המשפט בחר לדבוק בגרסתו שנדחתה בשתי ידיים בהכרעת הדין.

מעשיו אלו של הנאשם משליכים באופן ישיר על מידת חומרתה של עבירת ההפקרה עצמה. בניגוד לנאשמים אחרים שכשלו בביצוע עבירה זו, ואשר הסגירו את עצמם בתוך פרק זמן קצר או נטלו אחריות בהמשך, אחרי שהתעשתו מאותו הלם ראשוני, הנאשם המשיך ופעל בסדרת מעשים למלט את עצמו, ועל אף שהיו לו מספר הזדמנויות, גם תוך כדי האירוע וגם לאחריו, הוא לא עצר באף אחת מהן. מכאן כי יש לעבירות הנלוות השפעה ניכרת גם על קביעת המתחם.

מבחינת קביעת המתחם ההולם, עתרה ב"כ המאשימה להתייחס למדיניות הענישה הנהוגה, בראש ובראשונה להחמרה בעבירות הפקרה. עוד טרם תיקון 101 חזר בית המשפט העליון והדגיש את הענישה המחמירה שיש להטיל על מי שמבצע עבירות אלו, כפי שנקבע בפס"ד סומך, הפקרת אדם לאחר תאונה יש בה מימד חמור במיוחד בפן המוסרי. זה אותו פן שמזעזע את הנפש ומעורר את סלידתנו העמוקה. כך ביתר שאת מאז תיקון 101 במסגרתו הועמד העונש המקסימלי בגין העבירה שביצע הנאשם בנסיבות מחמירות על 14 שנות מאסר, חלף 9 שנים שהיו טרם התיקון.

בתי המשפט חזרו ושנו כי עבירת ההפקרה עומדת בפני עצמה וחומרתה רבה ללא זיקה לאשם בגרימת התאונה. (ע"פ 12039/04 אשר נ' מד"י), עמדתו של המחוקק בהקשר זה ברורה וחד משמעית.

ככל שההגנה תבקש לטעון שענייננו שונה, מכיוון שהנאשם עצר במקום ולכאורה מילא את הדרישות המצוינות בסעיף, הדברים ברורים מהכרעת דינו של בית המשפט.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

לא כך המצב על פי פס"ד שרעבי ולא על פי פסיקה ענפה. העצירה של הנאשם לא הייתה על מנת שלא להפקיר אלא על מנת לברר ולבדוק מה בדיוק יודעים, והכל כדי למלט את עצמו מהמקום.

בת.פ. 58992-10-18 מדינת ישראל נ' אספה הורשע הנאשם בעבירה לפי סעיף 64(א)(ג) ושיבוש מהלכי משפט. בית המשפט הדגיש את הצורך בהחמרת הענישה כמצוות המחוקק בתיקון 101. בית המשפט ציין כי סבר שנכון היה לקבוע מתחם גבוה יותר משנקבע, 3.5-6 שנים בפועל ולגזור את עונשו של הנאשם ל-5.5 שנות מאסר בפועל, אך בהתחשב במדיניות הענישה הנהוגה נקבע מתחם של שנתיים וחצי עד 5.5 שנות מאסר ודן את הנאשם לעונש של 4.5 שנים, 6 שנות פסילה, מאסר על תנאי ופיצוי.

המדובר באירוע אחד, ולכן יש לקבוע מתחם אחד כולל.

בהתייחס למידת הפגיעה בערכים המוגנים, בנסיבות החמורות של ביצוע העבירה תוך דגש על עבירת השמדת הראיה ומשמעותה לעניין מידת התכנון וההפקרה, עתרה ב"כ המאשימה לקבוע מתחם עונש הנע בין 3 ל-6 שנות מאסר בפועל לצד פסילה של 5 – 10 שנים וכן ענישה נלווית.

מבחינת מיקומו של הנאשם במתחם, יש לשקול לזכותו את גילו, את העובדה כי נעדר עבר פלילי או עבר תעבורתי משמעותי, יש לשקול את תפקודו החיובי במסגרת המשפחתית וכן לשקול את העובדה שאכן היו אנשים במקום בעת שנמלט. עוד טענה ב"כ המאשימה כי אין מחלוקת שהנאשם עצר ושהה במקום 24 דקות, ואין מחלוקת שהיו אחרים במקום שסייעו לה. ככל שתיטען הטענה שהיו במקום אחרים שסייעו, בית המשפט העליון קבע כי מדובר בטענה שמוטב לולא הייתה נשמעת, כי החובה המוטלת בחוק מוטלת בראשונה על הנהג והוא אינו יכול להתנער ממנה. (ע"פ 1512/19 בעניינו של עקשי). ניהול המשפט אינו נזקף לחובתו של הנאשם אך הוא אינו יכול לזכות להקלה לה זוכה נאשם שבוחר לקחת אחריות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

מידת שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות החוק אינה נזקפת לזכותו. הנאשם עמד על גרסתו שנסע בנתיב השמאלי רכב אחר. כך גם בגרסה שמסר לבית המשפט ואף העיד מטעמו מומחים, ביניהם מומחה פסיכיאטרי בטענה כי שטיפת הרכב לא נועדה למטרת שיבוש והשמדת ראיה.

אף בתסקיר שירות המבחן לא נמצאה כל נטילת אחריות מצד הנאשם. הנאשם הצטער על מותה של המנוחה, אך אין אזכור של חרטה, ולו מינימלית ביחס למעשה ההפקרה. גם בתיאורו את התאונה בפני שירות המבחן, חזר הנאשם על גרסתו שנדחתה. חמור מכל, גם בעניין השמדת הראיה, דבק הנאשם בעמדתו כי שטף את הרכב בשל הפרעת ניקיון כפייתית וטען כי כלל לא ידע שיש כתמי דם על הרכב. שירות המבחן התרשם ממאפייני הגנה נוקשים, והמשך הדיפת כל אשמה במהלך התנהלותו באירוע. שירות המבחן ציין כי בדומה לנאשמים במצבו, סובל הנאשם מסימפטומים מוכרים הכוללים מתח וחששות מההליך המשפטי. הנאשם שיתף את שירות המבחן בפנייתו לפסיכיאטר ונטילת טפול תרופתי מזה חודשיים, קרי: רק עתה, כ-4 שנים לאחר התאונה, וברור כי החשש נובע מהחרדה לקראת גזה"ד, ולא בשל סיזימים מן התאונה, שאם לא כן, הדברים היו באים לידי ביטוי לפני 4 שנים.

באשר למסמך שהוגש מטעם ההגנה החתום על ידי פסיכולוגית קלינית, מעבר לעובדה כי מדובר בשלוש פגישות בלבד בהן נפגש הנאשם עם הפסיכולוגית, וגם הן רק מהתקופה האחרונה, לאחר מתן הכרעת הדין, 24.5.20, 31.5.20 ו-7.6.20, לאחריהם לא התקיימו מפגשים נוספים. רובו של המסמך עוסק בחרדה של הנאשם מעונש המאסר לו הוא צפוי, וזאת בשל המעצר הטראומתי שחווה, ובשל אותה נקיינות כפייתית ממנה הוא סובל. נאמר לא פעם בפסיקה כי חשש של נאשם מעונש מאסר הינו טבעי. ב"כ המאשימה ביקשה לשים את הדגש על מה שאין במסמך, העדר חרטה, העדר אמפתיה לקורבן ולמשפחתה, העדרם של רגשות אשם או ייסורי מצפון.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

הנאשם לא ביקש להביע תנחומים וצער בזמן המשפט, לא בראשית עדותו בבית המשפט ואף לא בסיומה. בחקירתו הנגדית נשאל אם ירצה לומר דבר למשפחת המנוחה והסתפק במשפט "אני קודם כל משתתף בצערה של האמא אבל חד משמעי אני לא פגעתי בה" (עמ' 736 שורה 5).

בית המשפט דחה את טענת הנאשם לניקיון כפייתי, וככל שמדובר בהפרעה, הרי שהיא לא הפריעה לנאשם, ולמעשה כמעט ולא טופלה במשך 45 שנה.

לאור כל האמור לעיל, עתרה ב"כ המאשימה שלא ליתן משקל רב לנסיבותיו האישיות של הנאשם הנסוגות מפני האינטרס הציבורי, שעניינו מיגור תופעת ההפקרה בדרכים.

מדובר בעבירה אשר מרבית מבצעי אנשים נורמטיביים, והעונשים המוטלים הם עונשי מאסר בפועל חרף נסיבותיהם האישיות.

שורת מעשיו של הנאשם לאחר התאונה, מלמדת על נחישות עבריינית ממש כדי לחמוק מאחריותו. בפס"ד לוי התייחס בית המשפט העליון לכך שניתן במידה מסוימת לאבחן בין נאשמים שהטראומה נתנה בהם אותותיה, שעל פי רוב מסגירים עצמם לאחר שעות או ימים, לבין אלו הנוקטים צעדים נמרצים כדי למלט עצמם מאחריות, כגון תיקון נזקים ושיבוש הליכי משפט. גם אם פעל הנאשם מתוך לחץ, הוא נתן עדיפות למניעיו האינטרסנטיים כדי לחמוק מעונש. הוא פעל באופן מחושב ומתוכנן בניסיון למנוע את גילוי מעורבותו בתאונה, לא היסס לתחקר את עדי הראיה, לשטוף את מכוניתו, לשוחח בקור רוח עם יקיריו לאחר התאונה, לשקר במשטרה וגם בעדותו בבית המשפט בחר לדבוק בגרסתו שנדחתה.

לא ניתן להצביע על שיקולי שיקום בעניינו של הנאשם, לא לקולה ובוודאי לא לצורך חריגה כה דרמטית ממתחם העונש ההולם.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

לנסיבותיו האישיות של הנאשם, בדגש על היותו אדם נורמטיבי ללא עבר פלילי, יש לתת משקל מינימלי נוכח העובדה שמרבית העוברים את עבירות ההפקרה הם אנשים כאלה. על מנת להדגיש את חומרתה של העבירה על בתי המשפט להגיב בענישה הולמת.

לאור האמור, עתרה למקם את הנאשם בשליש העליון של מתחם העונש.

כן עתרה ב"כ המאשימה להשית על הנאשם פסילה משמעותית והפנתה להוראות סעיף 40 לפקודת התעבורה, הקובע פסילת מינימום של 3 שנים. אין נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתה. הנאשם היה פסול מיום 3.3.16 וביום 15.3.17 ניתנה החלטה שיוכל לנהוג לצרכי עבודה ברדיוס מוגבל של 5 ק"מ. ביום 12.9.17 הותרה נהיגתו יחד עם מלווה.

לבסוף עתרה להשית מאסר על תנאי רק על עבירות השיבוש והשמדת הראיה, נוכח הוראת סעיף 64(א)(ד), וכן פיצוי למשפחת המנוחה.

סיעוני ב"כ הנאשם לעונש:

ב"כ הנאשם הביע צער על האובדן והטרגדיה, מנת חלקה של משפחת המנוחה.

לטעמו, יש לקבוע מתחם עונש הנע בין חודשים בודדים של מאסר שניתן לריצוי בעבודות שירות, לבין מספר חודשים בודדים לריצוי בפועל, לכל היותר 10 – 12 חודשים. לדעתו, העונש המתאים במקרה דנן הוא ברף הנמוך, בהיות המקרה הזה ייחודי לאור קביעות בית המשפט.

ההרשעה בה הורשע הנאשם שונה מהאמור בכתב האישום. אין ספק שמדובר בתאונה בלתי נמנעת. התביעה טענה זאת, הבוחן קבע זאת ובית המשפט קבע.

הנאשם עצר מיד לאחר הפגיעה, ועל כך אין מחלוקת.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

בית המשפט קבע שבעת הפגיעה ומיד לאחריה, בעת העצירה, הנאשם לא היה מודע לכך שפגע במנוחה. הנאשם שהה במקום 24 דקות, עד לאחר הגעת כוחות ההצלה, מד"א והמשטרה.

העיקרון המנחה הוא הלימה, לכן העונש צריך להלום את המעשה. המעשים בפסיקה שהוגשה על ידי המאשימה שונים לחלוטין. צריך שיהיה יחס הולם בין חומרת המעשה והעבירה בנסיבותיו.

ניהול המשפט אינו צריך להיזקף לחובת הנאשם והראיה שבנקודות מסוימות יש הבדל משמעותי בין כתב האישום להכרעת הדין. המשפט נוהל ביעילות, בתמציתיות ודברים אלה צריכים להילקח בחשבון. בכתב האישום כתוב שברגע הפגיעה הנאשם היה מודע לכך שפגע בבן אדם, ומכאן והלאה כל המעשים שעשה לאורך כל הדרך נעשו כחלק מתכנית עבריינית. בית משפט קבע, ברחל בתך הקטנה, שלא כך הדבר. ההבדל הוא דרמטי, כאשר בית המשפט קובע שהנאשם לא היה מודע לכך שפגע במנוחה ועצר בעת שלא היה מודע.

לדברי ב"כ המאשימה, ניהול המשפט גרם לאמה של המנוחה להעיד, דבר שגרם לה לקושי נפשי, אלא שהוצע על ידי ההגנה להגיש הודעותיה בהסכמה, הסכמה שלא ניתנה.

בית המשפט קבע בהכרעת הדין בעמ' 3 סעיף 11 שהנאשם אינו אשם בתאונה וכי מדובר בתאונה בלתי נמנעת, כמו גם שבעת הפגיעה ומיד לאחריה לא היה הנאשם מודע לעובדה שפגע במנוחה ועל בית המשפט לשקול זאת לזכותו.

הנאשם היה עד לשיחה שבה הוזמן מד"א, כפי שנקבע בעמ' 70 להכרעת הדין ונכח במקום עד להגעת כוחות מד"א לזירה ואיש משטרה.

בשונה מכתב האישום, נקבע בהכרעת הדין שהנאשם חצה את הכביש מהשול הימני לשמאלי כך שגם הטענה לפיה עמד מנגד וניסה להסתתר עובדתית אינה נכונה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

בית המשפט קבע שהנאשם לא השתמש במכשיר שטיפה בלחץ גבוה אלא בצינור רגיל לשטיפה, שהוא לא שטף ולא ניגב את גג הרכב בניגוד לאמור בכתב האישום, שהנאשם הגיע לתחנת המשטרה בסמוך לשעה 23:00, משמע, אם עזב את מקום התאונה כמה דקות אחרי השעה 21:01, כשעתיים לאחר מכן הוא היה בתחנת המשטרה עם הרכב.

ב"כ הנאשם הפנה להוראת פרקליט המדינה 2.27.

בסעיף 9 להנחיה הנחה פרקליט המדינה לשקול את "מידת הפרת החובות שהוטלו על הנהג כמעורב בתאונה".

הרכיב היחיד שבגינו הרשיע בית המשפט את הנאשם הוא העובדה שהוא לא נשאר במקום עד למיצוי הליכי הבירור על ידי נציגי אכיפת החוק. זו החובה שהוא הפר ועליה צריך לתת את הדין.

בפס"ד בת אל שרעבי נקבע שהתכלית המרכזית היא התכלית הרפואית, שלא ייגרם נזק נוסף לנפגע.

בחוק כתוב "לא עצר במקום התאונה כדי לעמוד על תוצאותיה ולהזעיק עזרה" – אי עצירה ואי הגשת עזרה. זו התכלית ומבחינת המחוקק היא היחידה. בית המשפט העליון בפס"ד שרעבי הוסיף תכליות נוספות וקבע שהן משניות.

במקרה שלנו אין פגיעה בתכלית העיקרית.

כשבית המשפט יכתוב מהו הערך החברתי הנפגע, ידובר בערך החברתי שקבעה הפסיקה בסוג של חקיקה שיפוטית והיא מחייבת. יחד עם זאת נקבע שזו מטרת משנה. סיבת ההפקרה כפי שעולה מהתסקיר, היא תחושת דחק קיצונית של צורך הגנתי ובוודאי שלא היתה פה אדישות לנפגע.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

מידת האשם של הנאשם בעבירת ההפקרה היא נמוכה, הנמוכה ביותר שבית המשפט יכול לשוות לנגד עיניו בנסיבות אלו והערך החברתי שנפגע הוא לא הראשי אלא הוא משני.

העובדה שהנאשם לא מסר את שמו ומעורבותו בתאונה, לא גרמה להרעת הנזק.

כן הפנה הסנגור המלומד לסעיף 16 להנחית פרקליט המדינה.

יש להדגיש כי הנחיות אלה מיועדות לתביעה ואינן מחייבות את בית המשפט.

לגבי נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה – הפגיעה של העונש בנאשם, אין מחלוקת שכל עונש מאסר הוא פגיעה חמורה.

הנאשם הפסיק לעבוד כמנכ"ל, מכר את העסק, ומשפחתו מלווה אותו ומסייעת לו להתמודד עם חרדות וקשיים. מהמסמך הרפואי ניתן לראות שלאחר הכרעת הדין הוא חש בליבו, אושפז ולאחר כמה ימים הוא שחרר את עצמו למרות שהרופאים סברו כי עליו להישאר.

כן הפנה ב"כ הנאשם לתרומה של הנאשם לחברה כפי שבאה לידי ביטוי במסמכים ובעדויות.

הנאשם בן 69 שנים, נעדר עבר פלילי ועברו התעבורתי אינו מכביד. העבירה האחרונה היא משנת 2011.

על פי העדים המקצועיים שהעידו, המנוחה נפגעה על ידי יותר מרכב אחד והיחיד שעצר הוא הנאשם כשלא היה מודע בעת שעצר שהוא פגע בה, ולנתון זה משקל לעונש.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

מדובר בהרשעה תקדימית על יסוד עבירה שאינו מפורש בחוק, ולפיכך ברמת העונש צריך להיות הבדל. דרכו של בית המשפט בעבירות ראשוניות ותקדימיות הוא לא ליטות לצד החומרה.

לעניין עבירות השיבוש – הוא הגיע לתחנה מיוזמתו, כשעתיים לאחר האירוע, עם רכבו.

פעולות השיבוש שעשה הנאשם בוצעו אל מול המצלמות כשבסופו של דבר הוא עצמו הפנה את חוקרי המשטרה לעובדת קיומן של מצלמות.

בעבירת השיבוש המתחם העונשי נע בין 3 ל-9 חודשי מאסר.

נסיבותיו האישיות של הנאשם – הנאשם יליד 1951, נשוי, אב ל-4 ילדים וסב ל-15 נכדים. אדם נורמטיבי. שירת שירות צבאי מלא כלוחם. הוא קיבל את אות מבצע שלום הגליל, אות השירות הצבאי, אות מלחמת ההתשה. בוגר תואר ראשון במנהל עסקים. עסק בתפקידים שונים ומגוונים בתחום הרכב ולאחרונה פרש מתפקידו. כיום עובד כיועץ בחב' שעוסקת ביבוא רכב. הוא טיפח משפחה למופת, 4 ילדים, כולם משכילים, אחת מהן פרופסורית למשפטים, השנייה רו"ח, בן מהנדס תוכנה והבן הרביעי איש עסקים בתחום הרכב.

אחד מנכדיו סובל משיתוק מוחין קל והוא מסייע רבות בטיפולו.

הנאשם אוחז ברישיון נהיגה משנת 69 – במשך 51 שנה ומעולם לא היה מעורב בתאונת דרכים. ההתנהגות הזו חריגה להתנהלותו במהלך 60 שנה.

מצבו הרפואי מפורט במסמכים. השפעת המעצר שהוא חווה היתה טראומתית, והוא תיאר אותה בפני בית המשפט.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

לעניין תסקיר שירות המבחן – לנאשם קשה בשל מנגנוני הגנה והתנהלותו לאורך כל השנים להכיר ולהתמודד עם שאירע, קושי אמיתי ופסיכולוגי אך הוא לוקח אחריות על מעשיו.

לעניין הפסילה – הפסיקה מדברת על שנים בודדות של עד 5 שנים בנסיבות חמורות יותר. לטעמו של ב"כ הנאשם, הפסילה צריכה להיות לתקופה פחותה.

הנאשם בדברו האחרון הביע את צערו והתנצל בפני משפחת המנוחה.

לטענתו, חונך וחינך לעזור לזולת, לשמור על כבוד הדדי ולשמור על ערך קדושת החיים.

הנאשם אמר כי הוא לוקח אחריות מלאה ומבין שטעה, שכן היה אמור להישאר זמן נוסף במקום.

הנאשם ביקש את התחשבות בית המשפט בגילו, עברו, מצב בריאותו ונסיבות המקרה אליו נקלע בעל כורחו ועתר שלא להשית עליו עונש מאסר לריצוי בפועל אלא לאפשר לו לתרום לקהילה בעבודות שירות.

פסיקה שהוגשה על ידי ב"כ הצדדים לתמיכה בעמדתם העונשית:

הצדדים הגישו פסיקה מרובה, ברם, חלקה הארי אינו תואם לנסיבות תיק זה.

כך, מרבית הפסיקה שהוגשה על ידי ב"כ המאשימה עניינה הפקרה בהימנעות מהזעקת עזרה רפואית לנפגע בעוד שבמקרה שלפני, קבעתי שהנאשם לא הבין בעת הפגיעה עצמה כי פגע במנוחה וזאת עד לשיחה עם יוניס ואמיר, וכשהבין זאת הבחין שכוחות מד"א ומשטרה מגיעים לאזור.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

הפסיקה הרלבנטית שהוגשה על ידי ב"כ המאשימה נוגעת לעבירת ההפקרה ככל שמדובר בהמלטות ממקום התאונה מבלי למסור פרטים לרשויות האכיפה על המעורבות בתאונה ככזו המקימה את עבירת ההפקרה. (ע"פ 1789/14 עינת נחמיה נ' מדינת ישראל; ע"פ 9628/09 בת אל שרעבי נ' מדינת ישראל; ע"פ 2706/13 יונית חממה קרני נ' מדינת ישראל; ע"פ 5000/08 דוד סומך נ' מדינת ישראל).

מפסיקה זו לא ניתן ללמוד על מתמחי הענישה שכן המערערים נמנעו מהזעקת עזרה רפואית.

ב"כ הנאשם הגיש פסיקה אשר אף בחלק ניכר ממנה לא הוגשה עזרה רפואית לנפגעים, אך יחד עם זאת, ניתן ללמוד הימנה על מתחמי ענישה.

להלן פירוט הפסיקה שהוגשה:

ע"פ 6321/18 קריאף נ' מדינת ישראל המערער נהג ללא רישיון נהיגה תקף וללא ביטוח, פגע בהולכת רגל, לא הזעיק עזרה ולא יוחסה לו אחריות למות המנוחה, נקבע מתחם ענישה הנע בין 10 ל – 20 חודשי מאסר בפועל. על המערער הושת עונש של 10 חודשי מאסר ובית המשפט העליון העמידו על 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.

ע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל בו נקבע על ידי כבוד השופט עמית כי " עינינו הרואות, רף הענישה המקובל (בהתייחס לעונש מאסר בפועל) בגין עבירת הריגה בתאונת דרכים, תחת השפעת אלכוהול, לעתים בנסיבות חמורות ובצירוף עבירות חמורות (כגון חטיפה), לעתים כאשר תוצאות התאונה אף קשות מהמקרה דנן, ולעתים בצירוף עבירה של הפקרה לאחר פגיעה, נע בין 2.5 שנים לבין 9.5 שנות מאסר בפועל. בנוסף, שעה שמדובר בעבירת הפקרה לאחר פגיעה הניצבת לבדה, נע העונש בין 9 חודשי מאסר לבין 24 חודשי מאסר בפועל".

ע"פ 3754/14 חיים גורמנזו נ' מדינת ישראל המערער הורשע בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה אם כי לא הואשם באחריות לתאונה, ונמלט מהמקום בלא להזעיק עזרה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

מתחם הענישה שנקבע על ידי בית המשפט העליון עמד על 12 – 40 חודשי מאסר ועונשו של המערער הופחת ל – 14 חודשי מאסר בפועל.

ע"פ 335/18 שון אליה נ' מדינת ישראל הורשע המערער בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה ונהיגה בזמן פסילה, נמלט ממקום התאונה ולא הזעיק עזרה ועונשו הופחת על ידי בית המשפט העליון והועמד על 15 חודשי מאסר. בית המשפט העליון קבע בהאי לישנא: "אכן, בפסיקה הודגשה חומרתה של עבירת ההפקרה לאחר פגיעה וכן הודגש הצורך לגזור בגינה עונש מרתיע, זאת במיוחד לאחר כניסתו לתוקף של החוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 101), התשע"ב-2011, אשר החמיר את הענישה על הפקרה לאחר פגיעה (ע"פ 7878/12 מדינת ישראל נ' ארגוב, [פורסם בנבו] פסקה 6 והאסמכתאות שם (21.5.2013); ע"פ 1825/14 סרחאן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (7.7.2014)). עם זאת, יש לזכור כי "ענישה היא לעולם אינדיבידואלית", תוך התחשבות בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובמידת אשמו, כאשר לצד הצורך בהרתעה יש להתחשב גם בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובשיקולי שיקום (ע"פ 5363/15 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 31 (11.5.2016); ע"פ 6538/16 מדינת ישראל נ' פלוני, [פורסם בנבו] פסקה 14 (5.2.2017); ע"פ 4180/16 אבו נג'מה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 10 (8.9.2017))."

דיון והכרעה:

בע"פ 9628/09 בת אל שרעבי נ' מדינת ישראל עמד בית המשפט העליון על תכלית עבירת ההפקרה וכך נפסק:

"תכליתה של עבירת ההפקרה נידונה בעבר בפסיקה במספר מקרים ((ראו: ע"פ 7159/98 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נג(2) 644, 632 (1999); ע"פ 1977/05 גולה נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 2.11.2006) (להלן: פרשת גולה), בפיסקה 19; ע"פ 5000/08 סומך נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 22.3.2009) (להלן: פרשת סומך), בפיסקה 10); ע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 12.1.2011) (להלן: פרשת ימיני)). בפרשות אלה קבע בית המשפט כי עבירת ההפקרה משרתת מטרה מרכזית אחת, ולצידה שתי מטרות-משנה:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

(א) המטרה הראשונה – העבירה מבטיחה כי תינתן עזרה מידית לנפגע בתאונה, וזאת על-מנת לשמור על גופו ועל חייו של הנפגע.

(ב) מטרת המשנה –

(1) העבירה מכוונת למנוע מנהג מלהתחמק מאחריותו לתאונה.

(2) עבירת ההפקרה מקלה על יכולתן של רשויות אכיפת החוק לברר כיצד נגרמה תאונת הדרכים ומי אחראי לה.

עינינו הרואות כי עבירת ההפקרה איננה מתמצה בהושטת עזרה רפואית לנפגע. בהקשר זה חשוב להעיר כי לעבירת ההפקרה שורשים בתורת-המוסר, מהם היא יונקת, וכך נפסק בהקשר זה: "[עבירת ההפקרה] נועדה לעגן במשפט את החובה המוסרית החלה על אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לזולתו שנפגע, לדאוג לשלומו ולהציל את חייו" (ראו: פרשת סומך, בפיסקה 10). משמעות הדברים היא כי המטריה הנורמטיבית שפורסת עבירת ההפקרה חורגת, מעצם טבעה, מן הצורך הרפואי הצר (וזאת – מבלי להמעיט בחשיבותו של צורך זה), והיא מחילה עצמה על מכלול התנהגותו של הנהג המעורב בתאונה, לאחר רגע הפגיעה.

בתוך כך, המצופה מן הנהג הוא, בראש ובראשונה, לעצור את רכבו לאחר התאונה (ואף להימנע מלהימלט ברגל ממקום התאונה – ראו: רע"פ 10212/04 ממנ נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 5.1.2005) (להלן: פרשת ממנ)). אך בכך לא מסתיימת חובתו המשפטית של הנהג המעורב בתאונה; עליו לקחת אחריות לאירוע שבו הוא היה מעורב, ואחריות זו משמעותה, בין היתר – הישארות במקום התאונה, עד למיצוי הליכי הבירור על ידי גורמי הרפואה ונציגי אכיפת החוק.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

כאמור, אף שהתכליות של העבירה המנויות בפיסקה 12(ב) שלעיל הוגדרו בעבר כ-"משניות" לתכלית המרכזית, הרי שאין הן זניחות, וניתן לומר כי המחוקק הקדיש גם להן מחשבה מפורשת במסגרת חקיקת הסעיף. ראיה לכך ניתן למצוא, בין היתר, בדברי ההסבר להצעת התיקון לפקודה, במסגרתה הוספה עבירת ההפקרה – שם נאמר כי העבירה נועדה להילחם ב: "פיתוי העומד בפני הנהג שגרם לתאונה, להימלט ולמנוע הענשתו על העבירה שגרמה לתאונה" (ראו: הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 3), התשכ"ד-1964, ה"ח הממשלה 290, 295. יצוין כי הדברים נאמרו ביחס לתאונות בהן לא נכחו במקום עדי ראיה, אך ברי כי הפיתוי האמור קיים גם מקום בו הנהג המעורב בתאונה לא זוהה על ידי אנשים הנמצאים במקום). בנוסף להתייחסותו המפורשת של המחוקק, גם בית משפט זה קבע כי אין לראות בתכלית ה"רפואית" כממצה לעניין עבירת ההפקרה. כך, לדוגמה, העיר השופט י' עמית בנושא זה בפרשת ימיני כדלקמן:

"יש מקום לחדד את תכלית העבירה [של עבירת ההפקרה] ולצידיה של תכלית העזרה והסיוע לנפגע להוסיף תכלית מפורשת שעניינה גם מניעת בריחה והימלטות כתכליות העומדות בפני עצמן" (ראו: שם, פסקה 69; ההוספה וההדגשה לא במקור – ח"מ).

הנה כי כן, עבירת ההפקרה פורשה בעבר – ובצדק – ככזו שדורשת לקיחת אחריות ברובד המשפטי והמוסרי, ביחד עם מתן סיוע ברובד הרפואי."

משמע, לא תכלית משנית וזניחה אף אם התכלית הראשונה במעלה היא הצלת חיים.

לעבירת ההפקרה נוספו שתי עבירות נוספות – שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה.

בע"פ 10577/02 אלון שמש נ' מדינת ישראל נפסק על ידי בית המשפט העליון כדלקמן: "מעשים הבאים לשבש הליכי משפט ולהטות משפט – בין בדרך של בידוי ראיות, טשטוש ראיות, הדחת עדים ובין בדרכים אחרות – במטרה להביא לכך שעבריו לא יעמוד לדין, או לא ייתן את הדין על מעשיו, הם חמורים מאוד. הם חמורים יותר ככל שחמורה יותר העבירה שמעשים אלה באים להציל את העבריו מעונשה".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

אין ספק כי קושי נעוץ בהיותם של חלק מן הנאשמים בעבירת ההפקרה אנשים נורמטיביים.

על כך עמד בית המשפט העליון בע"פ 1920/14 מדינת ישראל נ' נוח אבירם כשקבע: "בית משפט זה עמד לא פעם על הצורך להחמיר בענישה על מנת להילחם בנגע תאונות הדרכים בכלל ובאלה הקטלניות בפרט (ראו, למשל, ע"פ 6358/10 קבהא נ' מדינת ישראל (24.3.2011), בפסקאות 20-17; ע"פ 6064/05 שרעבי נ' מדינת ישראל (1.9.2005), בפסקה 4). נקיטת יד קשה נגד עברייני תנועה שגרמו בנהיגתם הרשלנית למותם של אחרים יש לה מקום גם באותם המקרים אשר בהם מדובר בנאשמים נורמטיביים שהעולם העברייני זר להם ואשר מטבע הדברים יתקשו להתמודד עם מאסר מאחורי סורג ובריא. בהקשר זה כבר נפסק כי "אין מקום לענישה סלחנית מדי במקרים אלה ויש להעדיף את הצורך להעביר לציבור מסר ברור ומרתיע, אלא אם כן מתברר כי קיימות נסיבות אישיות חריגות ויוצאות דופן המצדיקות סטייה מרמת הענישה הראויה" (ראו, ע"פ 5787/04 שחאדה נ' מדינת ישראל (8.9.2004)). הטעם לכך הוא שאל מול הקושי אותו חווה הנאשם שגרם לתאונת הדרכים הקטלנית, ניצבים נפגעי הקטל בדרכים שחייהם נגדעו וכן בני משפחתם שחייהם השתנו ולא ישובו עוד לעולם להיות כשהיו. המימדים המדאיגים של הקטל בדרכים, מחייבים על כן הטלת ענישה מרתיעה גם כאשר הנהג הפוגע ניהל אורח חיים נורמטיבי טרם קרות התאונה (ראו, ע"פ 3359/04 גאנם נ' מדינת ישראל (13.9.2004), בפסקה 6; ע"פ 783/07 עתאבה נ' מדינת ישראל (23.9.2007), בפסקה ט").

העונשים המירביים בצידן של העבירות בהן הורשע הנאשם הינם: עבירת ההפקרה- 14 שנות מאסר, השמדת ראייה- 5 שנות מאסר ושיבוש מהלכי משפט- 3 שנות מאסר.

בע"פ 3304/14 סולטאן פראן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.05.2014) נפסק על ידי בית המשפט העליון בהאי לישנא:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

"במאמר מוסגר אציין, כי אף שלא ניתן לקבל את טענת המערער נוכח לשון הפקודה, אין לשלול קיומו של היגיון מסוים ביסודה, שיהיה מקום להתחשב בו עת תישקל מידת ההחמרה בעונש כתוצאה מהנזק שנגרם לנפגע. אכן, יצירת זיקה בין העונש בגין עבירת ההפקרה לבין חומרת תוצאות התאונה, כפי שנקבע בסעיף 64א(ג) לפקודה, ככלל ובהתעלם מנסיבות המקרה הספציפי, אינה מהלך מובן מאליו. ניתן להרהר האם ראוי להשית עונשים שונים על נהגים שביצעו מעשי הפקרה זהים, רק משום שבדיעבד התגלה כי תוצאות התאונות בהן היו מעורבים, ושלחתרחשותן הם אינם אחראים, היו שונות. נדמה כי ככל שהעונש המושג על הנהג המפקיר הוא בגין התנהגותו בעת ביצוע העבירה, קרי בגין החלטתו להימלט ממקום התאונה ומימושה של החלטה זו, הרי שלא תמיד יתקיים קשר בין התנהגות זו לבין תוצאת התאונה. פעמים, בעת קבלת ההחלטה להפקיר נפגע במקום התאונה, אין הנהג יודע ואף אינו יכול לדעת מה מצבו העכשווי של הנפגע ומה שיעור הנזק שעוד ייגרם לו, ולפיכך מידת האשם הגלומה בהפקרה יכולה להיות זהה, לכאורה, בין אם תוצאת התאונה התבררה בהמשך כקלה או כחמורה. לכאורה אין זה ראוי להקל עם אדם שנמלט ממקום התאונה רק משום ש"שפר עליו מזלו" ותוצאת התאונה הייתה קלה, ולהפך.

אבהיר שוב, כי מצב הדברים הנדון לעיל שונה ממקרה בו ההפקרה כשלעצמה היא שגרמה, או היה צפוי שתגרום, במונחים של קשר סיבתי, להחמרת הפגיעה או למוות, שכן במקרים אלו מובן כי יש מקום להתחשב בנזק שנגרם לנפגעים בעת קביעת מתחם העונש, וזאת אף בהתאם להוראות סעיף 40ט לחוק. כמו כן, יתכנו מצבים בגדרם הנהג היה יכול לעמוד על חומרת הפגיעה כבר בעת התרחשות התאונה – כגון שמדובר ברכב כבד שמחץ רכב אחר, או שהנהג נוכח במו עיניו בחומרת הפגיעה טרם ההפקרה וכד' – ואז יתכן שיהיה מקום להחמיר עם מי שהורשע בהפקרה, מהטעם שידע, או יכול היה לדעת, שהוא מותיר במקום התאונה נפגע שמצבו קשה. על כל פנים, המחוקק לא הבחין בין המצבים השונים והורה להחמיר בעונש כאשר עקב התאונה עצמה (ולא רק עקב ההפקרה) נגרמה לנפגע חבלה חמורה או מוות, ללא קשר לאחריות להתרחשות התאונה או למצב הידיעה של הנהג באשר לחומרת הפגיעה שנגרמה בתאונה.

עם זאת, כאמור, בבואנו ליישם את מצוות המחוקק ולקבוע את מידת ההחמרה בעונש בגין העובדה שבתאונה נגרמו חבלה חמורה או מוות, ראוי שנהיה מודעים להבחנות שבין המצבים השונים ולדרגות האשם המוסרי השונות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

ובאשר להיותו של הנאשם אדם נורמטיבי, נקבע על ידי בית המשפט העליון בע"פ 7936/13 אהרון לוי נ' מדינת ישראל כי " בית המשפט המחוזי לא ציין נסיבות מיוחדות, ודומני כי אכן אין כאלה בעניין דנן. לוי הוא אדם נורמטיבי, העבירה שהורשע בביצועה היא חריגה לאורח חייו, הוא גם הביע חרטה כנה, מצבו האישי בעקבות הפרשה מכביד, אך כל אלה אינן נסיבות מיוחדות. הן מאפיינות רבים אחרים מן המורשעים בעבירת הפקרה אחרי פגיעה".

לאחר שעיינתי בפסיקה שהוגשה על ידי הצדדים, סבורני כי מתחם הענישה ההולם את כלל העבירות בהן הורשע הנאשם נע בין 15 ל- 30 חודשי מאסר בפועל.

יודגש כי לולא היה מדובר בעבירות נלוות לעבירת ההפקרה, עבירות חמורות לשעצמן, היה נקבע מתחם ענישה שונה, נמוך מזה שקבעתי.

מיקומו של הנאשם במתחם הענישה-

הנאשם כבן 70, סובל מסוכרת ונעדר עבר פלילי .

איני זוקפת לחובתו של הנאשם את ניהול ההליך הפלילי , זוהי זכותו ואכן הכרעת הדין שונה במקצת מעובדות כתב האישום. ברם, לא ניתן לזקוף את ניהול ההליך לזכותו.

מן האמור לעיל, נראה כי מיקומו של הנאשם צריך להיות בחלקו התחתון של מתחם הענישה.

לאור האמור הנני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 15 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו של הנאשם.
2. 6 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שתוך שנתיים מיום שחרורו של הנאשם ממאסר לא יעבור עבירה של השמדת ראיה או שיבוש הליכי משפט.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-07-26271 מדינת ישראל נ' כהן

3. פיצוי למשפחת המנוחה בסך של 30,000 ₪ לבעלה של המנוחה ו- 25,000 ₪ לכל אחד מילדי המנוחה.

4. פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 7 שנים בניכוי תקופת הפסילה בה היה נתון הנאשם, מיום 3.3.16 עד ליום 15.3.17.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ב חשוון תשפ"א, 09 נובמבר 2020, במעמד ב"כ המאשימה עו"ד רעות אבירי, הנאשם וב"כ עוה"ד אופיר סטרשנוב ותהילה בינו ומשפחת המנוחה.

מיכל ברנט, שופטת